

Dienst Ondersteuningsplan

Samen op pad naar een goed leven

In juli 2016 verscheen in ons toenmalig magazine 'PABvinder' een interview met Geert D'haene, directeur bij D.O.P. West-Vlaanderen. Naast een woordje uitleg bij de missie, visie en strategie van de organisatie en de werking van het ondersteuningsplan, werd toen ook al even teruggeblikt op 4 jaar D.O.P. Vandaag, meer dan drie jaar later, nodigen we Geert opnieuw uit voor een gesprek. Ditmaal schuift ook inhoudelijk medewerker en naamgenoot Geert Vandewalle mee aan tafel. Bij een kop sterke koffie wordt met dit aangenaam 'Geertschap' in de schaduw van de politieke onderhandelingen stevig doorgepraat over de huidige rol en positie van hun organisatie in het snel veranderend zorglandschap van vandaag. Een boeiende babbel die we hier graag met je delen.

Architect binnen de zorg

In het artikel in PABvinder van juli 2016 werd de opdracht van D.O.P. vergeleken met die van een architect, maar dan binnen de zorg. Op de vraag of die vergelijking anno 2019 nog steeds opgaat, is het antwoord volmondig ja. Zoals voor elk huis een apart plan bestaat met eigen bouwstenen, zo vraagt ook elk ondersteuningsplan om een eigen aanpak op maat van de cliënt. De medewerkers van D.O.P. brengen mensen samen en coachen hen bij het maken van keuzes bij de organisatie van hun zorg en ondersteuning. De cliënt staat centraal en bepaalt zelf de richting die hij of zij uit wil. Ondanks de vele veranderingen binnen de sector, blijft D.O.P. haar kerntaak als bruggenbouwer behartigen.

Back to the roots

Met de invoering van de Persoonsvolgende Financiering (PVF) in 2017 kwam de rol van D.O.P. als procesbegeleider wat onder druk te staan. Maar D.O.P. stelde zich weerbaar op. Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) bevestigde onlangs de initiële rol van D.O.P. als netwerk- en regieversterker in functie van vraag-

verheldering en bij het realiseren van zo inclusief mogelijke cliënttrajecten. De uitdaging is echter om hierover ook helder te communiceren richting stakeholders en doelgroepen, zowel vanuit de dienst als vanuit het beleid.

What's in a name?

De Dienst Ondersteuningsplan dankt haar naam aan het verwachte eindproduct: het ondersteuningsplan an sich. Hoewel dit op zich duidelijk is, blijkt uit deze naam te weinig dat het proces bij de totstandkoming van dit plan minstens even belangrijk is. Bovendien heeft de term ondersteuningsplan een passieve connotatie, aangezien in werkelijkheid een activerend plan wordt opge maakt. De cliënt wordt aangemoedigd om zelf de touwtjes in handen te nemen bij het uitstippelen van zijn levenstraject en bij het zoeken naar de juiste zorg en ondersteuning die hierbij nodig is. Bereidheid van de cliënt om hierover samen na te denken met mensen uit het familiaal en sociaal netwerk (mensen die er voor hem of haar 'toe doen') is een belangrijk uitgangspunt bij een D.O.P.-traject.

„Ik vond het in elk geval goed om samen met andere mensen aan tafel te zitten om tot een realistisch beeld te komen van wie Fien is en wat haar mogelijkheden zijn. Het was ook een meerwaarde om samen met andere betrokkenen een antwoord te zoeken op onze vragen.”

Lees de volledige getuigenis op de website van het D.O.P.: <https://www.dop-wvl.be/nl/getuigenissen/303/fien-en-haar-mama>

De cliënt als regisseur

De methodiek van D.O.P. is gebaseerd op persoonlijke beeldvorming, waarbij de cliënt zelf (letterlijk en/of figuurlijk) de pen in handen neemt. Dit gebeurt samen met een steungroep die optreedt als klankbord van de cliënt. In het ideale geval bestaat zo'n steungroep uit verschillende betrokkenen die vanuit een andere invalshoek hun kijk op en ervaringen met de cliënt aanbren gen: wie is hij, wat maakt hem gelukkig, wat betekent voor hem een goed leven? De medewerkers van D.O.P. fungeren hierbij als facilitators en procesbegeleiders en hebben diverse, intersectorale achtergronden en competenties. Om het proces van vraagverheldering en ondersteuningsplanning over de verschillende provincies heen te kunnen stroomlijnen, organiseert Lus vzw als erkende mentororganisatie onder andere coaching en een specifieke opleiding tot procesbegeleider.

Als de tijd rijp is

Om tot een concreet en realistisch actieplan te kunnen komen, is (voldoende) tijd cruciaal. Het is belangrijk om het tempo van de cliënt en zijn steungroep te volgen en dit is in elk D.O.P.-traject verschillend. Tussen de bijeenkomsten met de cliënt, de steungroep en de D.O.P.-medewerker is er ruimte nodig om na te denken, vorm te geven en samen stappen te zetten. Net zoals een

goede wijn, moet ook vraagverheldering kunnen rijpen. En hoe beter dit rijpingsproces, hoe groter de weerbaarheid van de cliënt bij de uiteindelijke vraag naar zorg en ondersteuning en hoe beter de uiteindelijke 'linking' (tussen zorgvraag en zorgaanbod).

Organisatie met impact

Uit een ruime telefonische bevraging van Lus vzw, bleek dat D.O.P. een invloed heeft op de individuele cliënt en zijn netwerk, maar ook op zorgaanbieders en op de samenleving. De samenwerking met D.O.P. blijkt vaak inspirerend en in een aantal gevallen hebben zorgaanbieders zelfs hun manier van werken of hun zorgaanbod bijgesteld. Het aanbod van de vergunde zorgaanbieder evolueert steeds meer naar een aanbod op maat van de cliënt en geënt op het ondersteuningsplan, waarbij ook steeds vaker combinaties van hulpverlening en diverse ondersteuningsvormen mogelijk zijn.

Keuzevrijheid

De cliënt kan zelf kiezen op welke manier en via welke weg hij zich wil laten helpen om zijn ondersteuningsplan te maken. Niet iedereen heeft evenveel behoefte aan een intensief traject van vraagverheldering en planning en heel wat mensen gaan zelfstandig aan de slag. Met de online toepassing www.mijnondersteuningsplan.be kan je aan de hand van gerichte vragen jouw ondersteuningswensen en -noden in kaart brengen. En voor een plan kan je in principe ook aankloppen bij een Dienst Maatschappelijk Werk van de mutualiteit. D.O.P. verwijst afhankelijk van de behoeften van de cliënt vaak door naar andere diensten of werkt

„Tijdens het D.O.P.-proces werd alles steeds goed visueel voorgesteld. Er werd telkens herhaald welke zaken we besproken hadden op de vorige bijeenkomst. Dat was wel nodig want tussen twee gesprekken zat er soms een maand tijd tussen. Die herhaling zorgde ervoor dat we weer direct mee waren.”

Lees de volledige getuigenis op de website van D.O.P.: <https://www.dop-wvl.be/nl/getuigenissen/309/wim>

in tandem om tot het beste resultaat voor de cliënt te komen.

Alles kan beter

Ondanks de samenwerkingen met diverse partners en diensten, is er uiteraard nog ruimte voor verbetering. Het ganse traject van vraagverheldering, planopmaak, terbeschikkingstelling en opstarten van zorg of begeleiding is nog te vaak onderbroken. Tussenspauzes ten gevolge van wachttijden of overdrachten tussen organisaties zouden tot een minimum beperkt moeten worden. Bijstandsorganisaties en zorgaanbieders zouden vroeger in het traject van vraagverheldering kunnen betrokken worden. En het ondersteuningsplan zou nog meer als basis en werkinstrument moeten dienen voor de uiteindelijke organisatie van de zorg in plaats van te verworden tot een louter formele toeleidingsprocedure. In een ideale wereld zou zelfregie in overleg met het eigen netwerk de normale gang van zaken moeten kunnen zijn. Maar zo ver zijn we nog lang niet, dus we blijven aan de weg timmeren om het pad richting inclusie en zelfregie verder te effenen.

„Het reflecteren is een belangrijk onderdeel van het proces. Een probleem, een plan, uitvoeren en reflecteren. ALS je dit laatste doet, dan bouw je verder dan ga je voort, Mathias zegt het zelf: het is nooit gedaan! Ik denk dat deze gedachte ervoor zorgt dat Mathias veel verder geraakt dan dat we ooit hadden durven dromen. D.O.P. speelt hierbij een heel mooie rol. Zij geven de kapstokken, de ideeën en het plan.”

Lees de volledige getuigenis van Mathias op de website van D.O.P.: <https://www.dop-wvl.be/nl/getuigenissen/243/mathias>

D.O.P. in een notendop

De D.O.P.- medewerker ondersteunt jou en de personen die voor je belangrijk zijn in de zoektocht naar de ondersteuning die je wenst en nodig hebt om een kwaliteitsvol leven te leiden. De medewerker helpt jou en je netwerk om je vragen, wensen en toekomstverwachtingen duidelijk te krijgen. Je ondersteuningsvragen, wensen en noden worden vastgelegd in een ondersteuningsplan waarmee je samen met je steungroep jouw zorgvraag kan afstemmen op het zorgaanbod ("linking"). De ondersteuning is gratis.

Meer info & contact:

www.dienstondersteuningsplan.be

- Dienst Ondersteuningsplan Limburg, 011 35 34 10, info@doplimburg.be
- Dienst Ondersteuningsplan Oost-Vlaanderen, 0473 73 87 68, info@dop-ovl.be
- Dienst Ondersteuningsplan West-Vlaanderen, 0490 44 34 04, info@dop-wvl.be
- Dienst Ondersteuningsplan provincie Antwerpen, 03 366 29 93, 0499 51 35 41, info@doppa.be
- Dienst Ondersteuningsplan Vlaams-Brabant en Brussel
Team Brussel: 02 201 76 43 - Team Halle-Vilvoorde: 02 460 69 60 - Team Leuven: 016 56 56 30, info@dop-vbb.be, www.dop-vbb.be

